

Jezuiëten

nr. 54 | zomer 2018

Afgiftekantoor 3000 Leuven 1 * Erkenningsnummer P004583

Colofon

Jezuiteten is een uitgave van de regio *Europeen Low Countries* van de Sociëteit van Jezus. Het versijft viermaal per jaar en is bedoeld voor familieleden, vrienden, weldoers en geïntereerden.

Giften

Het blad is in principe gratis. Giften zijn altijd welkom. Vermeit a.u.b. uw postadres.

Voor Nederland:
Stichting St. Claverbond,
Hendriksdijk 290
6525 SM, Nijmegen
IBAN: NIBS1N08 0000 828 228
BIC: INGBNL2A

Voor Vlaanderen
vzw Sint-Jan Berchtmansseminarie
Koninginnealaan 141
1030 BRUSSEL
IBAN: BE02 4352 0547 1140
BIC: KREDBE88
Mededeling: tijdschrift *Jezuiteten*

Redactie

Karin Benoist, Guido Dierckx SJ,
Walter Fabri SJ, Eduard Kimman SJ,
Carola Lemmoncklepe en Jan Stuyt SJ.

Adres voor Nederland:
Carola Lemmoncklepe
p/a Hendriksdijk 290
6525 SM, Nijmegen
info@jezuiteten.org
tel. 024-3529152/3529154

Adres voor Vlaanderen:
Walter Fabri SJ
Koninginnealaan 141
1030 BRUSSEL
walterfabri@jesuits.net
tel. 02-20 50 158

Abonnementenadministratie

Voor Nederland:
lexmond.alc@jezuiteten.org

Voor Vlaanderen:
marc.vannieuwenhove@jesuits.net

ISSN 0167-2967

Verantwoordelijk uitgever

Jan Stuyt SJ
Prinsstraat 17
B-2000 Antwerpen
België

Op de voorpagina:
Gezelligheid tijdens de
maaltijd (Sint-Jozef College
in Turnhout).

VOORWOORD

Zonige dagen in april en mei doen ons uitkijken naar de zomer.

Nummer 54 van JEZUÏETEN zet u op weg. Daarin gaat bisschop Johan Bonny (Antwerpen) op steunend bezoek in Syrië. Eduard Kimman kijkt naar paus Franciscus als ‘vernieuwer’. Wie nog nooit over Godly Play gehoord heeft, kan via Katie Velghe meer vernemen. Ga je graag mee op fietstraites? Schrijf vluig in. Wie nu al aan het nieuwe schooljaar denkt, kan niet naast het artikel van Philip Brinckman.

Thomas Klein legde ondertussen zijn eerste geloften af. De gekende rubrieken zijn niet vergeten.

Bij deze gelegenheid wensen wij Ward Biemans bijzonder te danken. Hij verzorgde jaren lang de coördinatie van ons blad en ontving andere opdrachten binnen onze jezuïetenregio. We zijn Ward heel dankbaar voor zijn werk. Dat ons tijdschrift net en op tijd bij u lezer op tafel lag is mede aan hem te danken. Karin Benoist van het Platform ignitaanse spiritualiteit nam zijn taak over. Ook Jan Stuyt kwam de redactie versterken. Welkom.

Zonige zomer!

INHOUDSOPGAVE

COLLEGE IN DE KUIKER – Verbondenheid: het leven op internaat in de 21 ^{ste} eeuw – <i>Philip Brinckman</i>	3
INSPIRERENDE MENSEN – Paus Franciscus als vernieuwer – <i>Eduard Kimman SJ</i> ..	5
KORTE BERICHTEN.....	9
ACTUALITEITEN – Als een kind... De kracht van Godly Play – <i>Katie Velghe</i>	14
Ignitaanse fietstraites. Op de fiets met God – <i>Hilde Van Linden</i>	16
WERELDWID – Bisschop Johan Bonny bezoekt Syrië – <i>Mgr. Johan Bonny</i>	18
IN MEMORIAM – Theo van Eijk SJ, Evert Staage SJ.....	21
ACTUALITEITEN – Privacyverklaring van Jezuiteten, kwartaalblad van de jezuïeten in Nederland en Vlaanderen.....	22
JEZUÏET IN OPLEIDING – Thomas Klein SJ – <i>Thomas Klein SJ</i>	23
BOEKEN – Portretten van sociale spiritualiteit – <i>Herman Westervik e.a.</i>	25
ACTIVITEITEN	26

COLLEGE IN DE KUIKER

Verbondenheid: het leven op internaat in de 21ste eeuw

“We weten niet waar we als ouder gefaald hebben, maar onze tiener wil op internaat”. Zo komen sommige ouders hun kind op internaat aanmelden. In Nederland bestaan ze niet meer, in Vlaanderen zijn er nog meer dan honderd.

Het internaatlandschap in Vlaanderen is vrij divers en dat is maar goed ook. Meestal sluit een internaat nauw aan bij de schoolomgeving. Sommige internaten zetten sterk in op zorg en opvang, anderen op structuur, studie-ondersteuning of leren samenleven. Op die manier hebben ouders een zekere keuzevrijheid. Een ding is duidelijk: weinig kinderen worden nog verplicht om op internaat te komen. Op

internaat komen is pure luxe op voorwaarde dat de jongere er de voordelen van ziet en bereid is om de nadelen te verdragen.

Bewuste keuze

Als jongeren zich op het internaat van het Sint-Jozefcollege aanmelden, doen ze dit meestal om enkele specifieke redenen. Een grote groep, vooral

meisjes, kiest heel bewust voor het samenleven met vrienden en vriendinnen. Veel jongens gaan dan weer voor de sportmogelijkheden en voor de structuur. Samen sporten, studeren, een actie op poten zetten... voeden hun hang naar avontuurlijkheid. Een aantal onder hen beseft heel goed dat ze zich teveel laten afleiden en dat ze baat hebben bij de vastgelegde, stille (!) studiemomenten dankzij de sturende ogen van een studiemeester. Structuur is op internaat belangrijk, maar opvoeden is al lang meer dan een tiener in een maatschappelijk aanvaard keurslijf dwingen.

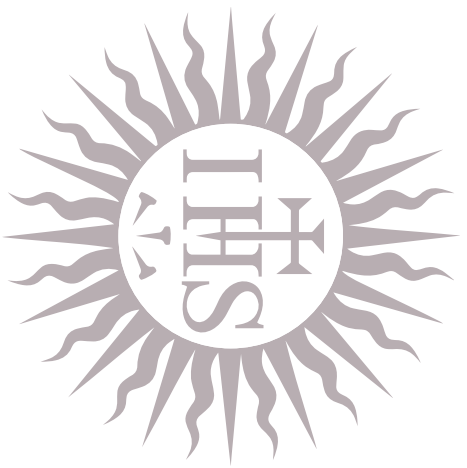
Identiteit en verantwoordelijkheid

Maar een internaat kan nog zoveel meer betekenen. Je leert er iemand worden in dienst van anderen. Door nauw met elkaar samen te leven, kan je leren dat verbondenheid een groter goed is dan individualisme. Dit is niet eenvoudig, zeker niet voor tieners die constant op zoek zijn naar hun identiteit. We proberen het belang van deze zoektocht op te roepen door de worstelende intern één enkel puzzelstukje te geven gekoppeld aan een vraag: "Wat stelt dat blauwe stukje voor?" Gissend krijgen we dan antwoorden als de zee, of de lucht... Wanneer we de tiener een tiental stukjes geven, zien ze dat het blauwe stukje een onderdeelje is van een blauwe deur. Je vormt je identiteit in relatie met anderen. Op internaat is dit niet anders. Je komt jezelf op het

spoor in verbondenheid. Voor veel jongeren die uit kleine gezinnen komen, voor een aantal die opgegroeid zijn met veel applaus en met egostreertes als rolmodel, gaat met vallen en opstaan een nieuwe wereld open.

Natuurlijk kan een internaat nog een aantal andere leemtes opvullen. We leven in een informatiesamenleving. We worden bestookt door nieuwe, feiten, feitjes en meningen. Een internaat kan hier het verschil maken. Je leert er niet alleen informatie omzetten in kennis en inzicht krijgen in het leren. Het internaat wil ook aanzetten tot zelfregulerend leren: een planning leren opstellen en je eraan houden, maar ook je afsluiten van stoorzenders. Een aantal jongeren geraakt immers verstrikt in het bombardement van informatie en infotainment. Het wordt steeds duidelijker dat je hen beter verplicht om even uit de informatietrace te stappen. Internen wordt geleerd om op een verantwoordelijke manier om te gaan met hun smartphone, voor velen hun persoonlijke Heilige Graal. Het toestel mag in de gemeenschappelijke internatuimtes niet gebruikt worden en zelfs niet zichtbaar zijn. Tijdens de studietijd en voor het slapengaan wordt het toestel in bewaring gegeven. Het loont: veel internen getuigen dat ze zich beter kunnen focussen en dieper slapen.

Tot slot: een internaat staat of valt met de geest en de geestdrift van de studiemeesters, de rolmodellen waarnaar tieners kunnen opkijken en waartegen ze zich zelfs kunnen afzetten. Ook dat geeft diepte. Opvoeders kunnen slagen in hun opzet omdat ze geloven in de groeikracht van jongeren. Ze weten uit ervaring dat terugkoppeling pas echt werkt als er een klimaat van bevestiging en beloning aanwezig is. Ook een tikkeltje humor is belangrijk voor de noodzakelijke deblokkering. De ware opvoeders beschikken daarenboven over een rotsvast geloof, noem het hoop, dat het 'goed' komt, ook als het moeilijk loopt. Dit is geen naïef vertrouwen. Het is een oeververtrouwen in het wezen van de scheping. Een opvoeder die dit mysterie uitstraalt, is als een dansende ster die licht en ruimte schenkt.

Philip Brinckman
Internaatdirecteur, Sint-Jozefcollege, Turnhout

Paus Franciscus als vernieuwer

In de loop der eeuwen werden mannen met een uiteenlopende achtergrond tot paus gekozen: zij hadden belangrijke connecties binnen het Romeinse rijk of, later, de Romeinse adel, of zij hadden ervaring opgedaan met het besturen van een groot bisdom. Sommigen waren monnik en abt geweest, of franciscaan, dominicaan of karmeliet en hadden als magister, professor of prior hun orde gediend. Paus Gregorius XVI was de laatste ordesgeestelijke op de stoel van Petrus. Sinds 1846 waren de pausen afkomstig uit de diocesane clerus. De verkiezing op 13 maart 2013 van een vrij onbekende jezuïet uit Buenos Aires tot bisschop van Rome en daarmee

tot paus van de Rooms-Katholieke Kerk was een signaal tot verandering: in de manier waarop een paus zich als bestuurder opstelt, in de manier waarop hij denkt over zorg en leefregels uitvaardigt voor de gewone gelovigen, en ten slotte veranderingen in de sociale boodschap van de Kerk voor iedereen.

Vernieuwing van de Romeinse curie

Vanaf het moment dat de bisschop van Rome ook verantwoordelijkheden kreeg buiten de diocesane grenzen, was hij aangewezen op steun van buitenaf: leken, diakens, monniken en later de bedelorden. De ondersteuning van het leerambt was eeuwenlang

een vanzelfsprekende taak voor dominicanen en andere ordegeestelijken. De ondersteuning bij de uitoefening van het bestuursambt van de paus werd geleverd door Romeinse leken en Italiaanse geestelijken. Pius XI en Pius XII benadrukten in hun ambt de relatie van Kerk en Staat: daarvoor waren er, onder andere, diplomatieke betrekkingen, toespraken en encyclieken. Alles was geconcentreerd op de paus die met behulp van een kardinaal-staatssecretaris alle touwtjes in handen hield zoals een oude monarch. Hij had specialisten nodig bij de uitoefening van zijn ambt: diplomaten, edellieden, secretarissen en tekstschrijvers. Voor de laatste twee categorieën werden religieuzen, en vaak jezuïeten, ingezet.

Halvenwege de vorige eeuw werd de curie bekritiseerd. Hervorming van de Romeinse curie werd het hoofdijndossier van elke paus die aantrad na de Tweede Wereldoorlog. Paus Paulus VI heeft ingrijpende hervormingen doorgevoerd en paus Joannes Paulus II heeft nieuwe instellingen opgericht, maar het weinig veranderingsgezinde bestuursapparaat bleef een probleem.

Door verschillende pausen werd de oplossing gezocht in het internationaliseren van de top van elk departement. De samenwerking onderling tussen niet-Italiaanse kardinaal-prefecten is verre van eenvoudig. Onder het pontificaat van Joannes Paulus II werden Poolse clerici wat vaker benoemd in de lagere rangen. In die jaren breidde de curie uit en werd er gezocht naar capabele medewerkers voor de nieuwe diensten: zo kwamen er vanzelf ook meer religieuzen in de lagere rangen van de curie-departementen. Als er af en toe een pater prefect werd van een departement, zoals een eeuw geleden de Nederlandse rector voorst Willem van Rossum, later de Belgische schepstijf Jan Pieter Schotte of de Duitse jezuïet Augustin Bea, dan was dat op grond van persoonlijke verdiensten en niet op grond van een voortdurende, institutionele ondersteuning door de betreffende orde of congregatie.

Hoe is dat nu onder de jezuïet paus Franciscus? Haat hij ineens veel jezuïeten naar Rome? Naarmate mensen ouder worden, kunnen ze moeilijker wennen aan nieuwe, vreemde medewerkers. Recente pausen, zoals Paulus VI of Joannes Paulus II,

verlieten zich in de laatste tien jaar van hun leven op vertrouwde medewerkers. Dat is niet fundamenteel anders bij paus Franciscus. Zijn keuze tussen wereldheren, religieuzen of leken wijkt nauwelijks af van het beleid van zijn voorgangers. Hij bevoordeelt geen religieuzen, in het bijzonder jezuïeten, bij benoemingen op leidinggevende posities. Dat pater Louis Ladaria, een Spaanse jezuïet, nu prefect is van de Congregatie voor de Gelofsleer is niet zo uitzonderlijk in het licht van zijn lidmaatschap van de Internationale Theologencommissie sinds 1992, en van andere posities in de Romeinse curie. Zo zijn er andere voorbeelden te noemen. Als er van een voorkeur sprake is, dan is dat, ook in de lijn van paus Joannes Paulus II, het aantrekken door paus Franciscus van medewerkers afkomstig uit de nieuwe bewegingen waarin priesters, leken en soms hele families samenwerken: Focolare (opgericht 1943), Comunione e Liberazione (1954) of Sant'Egidio (1968). Deze bewegingen zijn in Italië ontstaan en sindsdien wereldwijd gegroeid. Overigens is het niet ongewoon dat pausen zich prettig voelen bij pas opgerichte bewegingen: bijvoorbeeld Paulus VI bij de pinkstebeweging.

Een groot punt maakt paus Franciscus van de vernieuwing van het financiële beleid van het Vaticaan. Een nieuw curiedepartement werd opgericht, maar deze vernieuwing liep in 2017 vast door het aftreden van de leidinggevende personen: kardinaal Pell moest tijdelijk ontheven worden van zijn functie, omdat hij teug naar Australië moest wegens een rechtszaak; dr. Libero Milone (67), oud-voorzitter van de accountancy firma Deloitte & Touche, Italia, stapte na twee jaar eigener beweging op uit onvrede met de slechte samenwerking van curie-medewerkers. Het opmaken van de jaarrekening mag dan wel ontstaan zijn in het Italië van de Renaissance, maar in het Italië van nu is het een schimmige praktijk, want Italiaanse ondernemingen nemen hun jaarrekening vaak niet voldoende serieus. Het Vaticaan heeft hier de cultuur niet mee.

Paus en bisschoppen

Hoe krijgt deze paus de meer dan 4.000 bisschoppen mee in een nieuw pastoraal elan? Dat kan door reizen te maken, maar een bezoek is vooral een publieksgebeurtenis en nauwelijks een gelegen-

Paus Franciscus en Eduard Kimman SJ

heid om eens goed met de landelijke bisschoppenconferentie te praten. Joannes Paulus II en Benedictus XVI lieten weinig manoeuvreerruimte voor deze conferenties. Paus Franciscus is geïnteresseerd in de regionale of continentale conferenties. In september 2017 bezocht paus Franciscus Colombia. Hij gaf een audientie aan het dagelijks bestuur van de CELAM (Latijns-Amerikaanse Bisschoppenconferentie). De paus gaf geen beleidslijnen maar benadrukte het persoonlijke geloofsleven. Hij herinnerde de bisschoppen aan de CELAM-bijeenkomst in Rio de Janeiro (2013) waar hij sprak over de verleiding om het evangelie te ideologiseren. Opnieuw benadrukte Franciscus dat God niet tot ons spreekt als een notaris of als een clericus maar als een vader tot zijn kind. Het evangelie is geen programma voor sociale actie, voor een bureaucratisch kerkenootschap of een succesvolle religieuze onderneming, maar ze is de gemeenschap van de volgelingen van Jezus. De paus benadrukte nabijheid en ontmoeting: daar werkt God mee en daar moeten wij het ook mee doen. In Christus is God tot ons gekomen. In Christus ontmoet Hij ons.

Het Tweede Vaticaans Concilie stelde dat een paus in collegialiteit zijn ambt uitoefent. Paus Paulus VI

riep de bisschoppensynode in leven: in oktober dit jaar komt die weer bijeen. Zo'n nieuwe beleidsinstantie heeft tijd nodig om zich te bewijzen. Dat gebeurde ook met de gekozen volksvertegenwoordiging in heel Europa in de negentiende eeuw. Koningsschap en pausdom veranderen door zulke inspiratiekorganen, want ze verliezen bevoegdheden maar kunnen in (moreel) gezag toenemen. Paus Paulus VI publiceerde in 1975 voor het eerst een post-synodale exhortatie *Evangelii nuntiandi* na de derde gewone Synodezitting in het najaar van 1974. Paus Joannes Paulus II heeft systematisch post-synodale apostolische exhortaties gepubliceerd: een samenvatting van de discussies met een afrondend en persoonlijk standpunt van de paus. Paus Franciscus begon met een exhortatie *Evangelii gaudium* (2013) over de discussies van de laatste bisschoppensynode onder leiding van paus Benedictus XVI. In 2016 publiceerde hij *Amoris laetitia* (De vreugde van de liefde), als afsluiting van de synode over het gezin (2015).

De sociale boodschap van de Kerk

Toen de Industriële Revolutie in Europa grote sociale spanningen veroorzaakte, genaamd de 'Sociale Kwestie', kwam paus Leo XIII onverwachts in 1891

© SERVIZIO FOTOGRAFICO DE "L'O.R."

met een sociale encyclicle, *Returum Novarum*. Gedurende de 20e eeuw volgden nog zeven van dergelijke documenten met een boodschap die bestemd was voor iedereen. De noden van de wereld worden commentariseerd met behulp van argumentaties uit het natuurrecht of de mensenrechten, zoals sinds Pius XII elke paus dat doet in zijn Angelus-praatje op zondagmiddag. Een encyclicle is een doorwrocht stuk, waarvan grote delen geschreven zijn door anderen blijvende specialisten. De sociale encycliclen waren vaak het werk van jezuïeten of dominicanen.

Paus Franciscus publiceerde twee jaar geleden *Laudato Si'*: een encyclicle over het milieuvraagstuk. Franciscus spreekt niet zoals paus Leo XIII, een voormalig bestuursambenaar, of als paus Paulus VI, een behoeftzame intellectueel, maar als een enthousiaste, aanmerende man uit Latijns Amerika. Gesticulerend, emotioneel, evocatief. De kern van zijn betoog is dat iedereen een persoonlijke bekering moet doormaken.

Als sober levende paus doet Jorge Bergoglio vaak aan een bevrijdingstheoloog denken. Hij kent deze theologie vanaf het ontstaan, maar hij heeft een afwijkende visie op wat de Kerk moet doen. De Kerk hoort volgens hem geen directe politieke rol te gaan spelen, maar zij hoort wel een boodschap te hebben voor mensen die hun geloof serieus nemen in een complexe, seculiere samenleving. Voor paus Franciscus is dat een boodschap van barmhartigheid en standvastige vroomheid. De eenzijdige theorieën over economische groei, geïdeologiseerd in het woord *desarrollo*, moeten niet vervangen worden door nog eenzijdigere benaderingen van structuralistische, sociaal-dialectisch of marxistische aard, maar door een integrale, christelijke visie op de mens, op de schepping en op de Schepper. Al in zijn eerste apostolische exhortatie *Evangelii gaudium* stelt paus Franciscus dat missionering (en niet structuurverandering, welvaartsvermeandering of sociale rechtvaardigheid) het paradigma is van elke opdracht van de Kerk.

Gould bij de jezuïeten nog dat sociale werken of colleges gericht werden *ad utilitatem civitatis*, tot nut van de gemeenschap, en dat het bevorderen van sociale rechtvaardigheid in zich al een geloofsact

kan zijn, dit is niet de opvatting van paus Franciscus. Hij benadrukt in vele toespraken en documenten de noodzaak van de persoonlijke bekering en de persoonlijke relatie met God. De moderne mens dient te leven met open handen en met een verwachtingsvolle blik. Hij draait het perspectief om. Hij noemt dat "de blik van de armen". Hij verkondigt een variant op de bevrijdingstheologie die niet op een wetenschappelijk verantwoorde analyse maar op volksvroomheid stoelt. Hij geeft niet om een economisch of statistisch gedefinieerde armoede maar hij geeft wel om miljoenen arme mensen. Dat is het idee achter de "Eerste Werelddag van de Armen", op 19 november 2017, benin niet met woorden maar met daden. Dat motto klinkt eig gewoon, maar zo ziet Franciscus het ook: deel in het leven van de armen, beschouw niet langer geld, carrière en welde als levensdoel. Die berustende levenshouding is voor een ondernemer of een econoom onbegrijpelijke taal, wanneer je je hele leven hebt besteed aan het opbouwen van een onderneming of aan de bestudering van het terugdringen van het welvaartstekort. Het gaat paus Franciscus echter niet om de oplossing van problemen of om organisaties die het armoedeprobleem gaan oplossen, maar om de ontmoeting met de armen, want dat ziet hij als waardevol, als barmhartig, als bevestiging van geloof. Zulke ontmoetingen zijn veronachtzaamd maar zijn volgens hem de sleutel tot oplossing van sociale problemen. Het gaat hem niet om christelijk-sociale organisaties maar om bewegingen die gemeenschap en economie bijeen brengen. In deze stellingnames is de invloed van Focolare of Sant'Egidio herkenbaar. Die invloed is nu sterker dan de eeuwenoude traditie van de RK Sociale Leer.

Op 19 maart 2018 publiceerde paus Franciscus zijn derde apostolische exhortatie *Caudate et exultate* (Verheugt u en jubelt). Deze keer is het geen afsluitend document van een synodale discussie, maar een verduidelijking van punten die hij al eerder ter sprake bracht. Het gaat hem boven alles om heiligheid, om persoonlijke heiligheid van christenen.

Eduard Kimman SJ

Xaveriushuis

Ben Frie, editor van webmagazine *Ignis*, meldt dat we, nu wij in Amsterdam steeds meer Vlaams horen praten, kunnen zeggen dat *Ignis* medio mei 'een nieuw kleeftje' krijgt. Hoofdredacteur Rick Timmermans is er druk mee, en mede dankzij hem kunnen we bij de tijd blijven. * In de Krijtbergkerk wordt in overleg met het Utrechts Catharinconvent gewerkt aan verbetering van de ontvangst van de vele museale bezoekers. We werken steeds meer samen met de binnenstadparochie. * We begonnen met een onderscheidingsproces over onze rol in de binnenstad. Velen weten ons te vinden voor persoonlijke begeleiding, en onze inbreng met de Ignatiaanse spiritualiteit in de stad blijft niet onopgemerkt. * Ben was als overste van de zusters van het H. Hart betrokken bij de verkoop van het klooster van de zusters in Rosmalen, dat nu een goede bestemming krijgt als opvangcentrum voor jongeren met psychische problemen. * Toon Suff's voelt zich goed in Amsterdam. Hij vindt Amsterdammers open mensen, die graag onmiddellijk en zonder omwegen voor hun mening uitkomen. Tot nog toe kreeg hij positieve kritiek. Dat voelt wel goed. Hij heeft een elektrische fiets gekocht, een geschenk van de Gentse parochies. Omdat hij niet lui zou zijn, startte hij het fietsen met minimum ondersteuning. Omdat dit zo moeizaam ging, begon hij zich vragen te stellen over zijn fysieke conditie, totdat hij de ondersteuning wat verhoogde. Toen reed de fiets als vanzelf, zonder moeite 20 km per uur. Toen hij vervolgens de ondersteuning wilde verlagen, ontdekte hij dat de ondersteuning uitstond. Hij heeft dus meer dan 50 km gereden op een elektrische fiets zonder de motor te gebruiken en toch kwam hij vooruit. Zijn conditie is dus toch niet zo slecht. * Bart van Enmerik heeft de Paas driedaagse gevierd in de Oude Abdij in Dron- gen. * Wat het Platform Ignatiaanse spiritualiteit betreft kan worden gemeld, dat Hilde Van Lindén en Bart na Pasen in Rome zijn geweest voor een internationale bijeenkomst van begeleiders van gemeenschappelijke onderscheiding, zowel jezuïeten als nietjezuïeten, uit Nederland, België, Frankrijk, Italië, Canada, Libanon en Duitsland. * Ward Biemans is bezig met de voorbereiding van de eerste landelijke dag van de Gemeenschap Christelijk

AMSTERDAM

Leven (GCL) in Nederland sinds ca. twintig jaar. In maart verzorgde hij een lezing plus input voor groepsbespreken over de brief van paus Franciscus *Amoris Laetitia* (de vreugde van de liefde), voor de Vlaamse GCL. * Gregory Breninkmeijer heeft op 20 april in Aqua Viva het gouden priesterjubiläum van zijn wijdingsgenoten Peter de Ruiter en Benoit Stoffels meegewierd. De feestelijke herdenking van zijn eigen vijftigjarige priesterschap zal op 20 en 21 mei in Amsterdam plaatsvinden. * Op 9 april is Paul Begheyn geheel onverwacht 's avonds laat opgenomen in het VU-ziekenhuis. Na enkele dagen is hij voor revalidatie overgebracht naar Aqua Viva. Eind april wordt bepaald of en wanneer hij geope- reerd zal worden aan een niesteen.

ANTWERPEN

Romero-Loyola

In dit huis spelen zich voortdurend twee tegen- gestelde bewegingen af: landingsplaats voor allerlei vergaderingen en personen en startplaats voor velelele visites van de huisgenoten in de Nederlanden en verderaf. * Tot de eerste beweging rekenen we het lunchgesprek voor de begeleiders van de Geestelijke Oefeningen in de regio's Antwerpen en Mechelen op 3 februari en het verblijf van Père Michel N'Tangu Kinsau vanaf 19 februari. Als lid van het Centraal Bureau voor financiële aangele- genheden in de Curie bezocht hij van hieruit ver- scheidene huizen in Vlaanderen en Nederland om meer inzicht te krijgen in hun financieel beheer. De tweede beweging is waarneembaar in de deelname van overste en socius van de regio, Johan Verschu- ren en Jan Stuyt, aan het overleg met de consultants van de Ierse en de Engelse provincie in Belfast (16-18 februari). Op de agenda stonden onder meer de kennismaking met Noord-Ierland – twee bisschop- pen maakten hun opwachting – en het verkennen van meer mogelijkheden om samen te werken. Omstreeks 21 maart trok Jan naar Kopenhagen voor een gesprek met Richard Sprengers, die tot de regio van de ELC behoort en ginds in bestuurlijk- juridische problemen verwickeld was geraakt. Die zijn nu gelukkig bijna voorbij. Zowel Johan als Jan en Theo van Druenen reizen regelmatig naar de hui- zen in Nederland (vooral Aqua Viva in Nijmegen en de Krijtberg in Amsterdam) voor aangelegenhe-

den van administratieve aard. * Tijdens de Goede Week trad Johan op als celebrant in de diensten van Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Paszaterdag. * Op 24 februari trok de gemeentiteit zo goed als voltallig naar Heverlee om er de plechtigheid van Thomas Kleins eerste geloften bij te wonen. En op de binnenplaats van het huis voltrok zich een heel andere plechtigheid: de wijding van de nieuwe auto van ons personeelslid Dominiek De Deken door pater regionaal. * Op 27 februari nam Johan Vanhoutte na 27 jaar afscheid van de Pastorale Dienst van de Universiteit Antwerpen. De voorziene zaal was te klein om alle belangstellenden te herbergen, er waren veel hartelijke toespraken. * En in die drukke februari maand had hier ook een redactievergadering plaats van Cardoner, waarvan onze huisgenoten, Jan Stuyt en Wiggert Molenaar, tot de redactie behoren. * Op 19 en 20 april was Mark Rotsaert hier te gast. Hij had een gesprek met bisschop Johan Bonny over een groep priesters die elkaar regelmatig in Antwerpen in het Amandushuis ontmoeten: een vijftiental priesters van het bisdom en evenveel priesters erbuiten. Mark zal worden uitgenodigd om een bezinning over deze groep te begeleiden in de abdij van Orval. * Intussen gaat Guido Dierickx onvermoeibaar door met zijn bezoeken aan 's-Hertogenbosch voor de redactievergaderingen van *Ignis*. Maar de veelzijdige activiteiten van deze gemeentiteit, die in twee huizen is gevestigd, zouden niet mogelijk zijn, als Wiggert er niet met grote toewijding voor zou zorgen dat de fysieke mens van dag tot dag ondersteund wordt, terwijl Pauli Crab ervoor instaat dat onze gastenkamers graag door onze gasten betrokken worden.

BIRMINGHAM

Noviciaat Mamresa House

Tot Pasen waren de novicen op experiment. Het was stil in huis en Mick O'Connor – de minister – maakte naastig gebruik van de rust om het huis op te knappen. * Dries van den Akker had vrienden op bezoek uit Nederland en bracht tien dagen met hen door in Noord-Wales. * Martina en Collette (M&C), twee oudere dames die gedurende 25 jaar de zondagse lunches voor ons kookten, hebben het noviciaat aangeboden om een kookboek te

schrijven. Bij elk van de honderd (!) recepten zoekt Dries een passende heilige. Het kookboek verscheijnt hopelijk komende zomer. * Net na Pasen kwamen alle novicen veilig en wel terug. Op de vrijdagdag van Dries snoven we met z'n allen wat lokale cultuur op in de match Aston Villa tegen Reading. De gebieden van Mick O'Connor, Villasupporter, wierpen hun vuurstenen af, want het werd 3-0! * Met de hele gemeenschap hielden we een recollectiedag, geleid door Dries. We gingen daarvoor naar het klooster van de Mater Ecclesiae-congregatie nabij Coventry waar we heel gastvrij werden ontvangen door de zusters. * Eind april hadden we met z'n allen een studieweek in Campion Hall in Oxford, waar we onder andere onze kennis van de Constituties bijwerkten onder deskundige leiding van Mark Rotsaert. In het noviciaat hadden we ook sessies over de liturgie door Andrew Cameron-Mowat en we lazen het evangelie van Marcus met Nicholas King. Ook Philip Endean en Stephen Power kwamen hun expertise met ons delen. * Eind mei vatten de eerstejaars hun pelgrimstocht aan, terwijl de tweedejaars aan hun laatste experiment beginnen. De Britse tweedejaars wordt naar Guyana gestuurd om er met de Rupununi-indianen te werken en onze tweedejaars wordt naar Guinee (AOC) gestuurd om er in een lagere school en weeshuis te werken.

BOECHOUT

Xaverius in Capenberg

* Bob Albertijn was enkele dagen in het ziekenhuis met een lichte beroerte. Hij sprak moeilijk. * Onze oudromdsleken is Ward Driven. Op 19 april werd hij 93. Daar gaat hij prat op want dagelijks hoorden we: 'Ik ben op mijn 94ste'. Ward is nog ver van uitgeteld. * Elke vierde zondag van de maand is Theo Fonteyn voorganger in de parochiekerk van Vemde, deelgemeente van Boechout. * Er zijn 'werken' op het domein Capenberg. Het domein werd uitgebreid met 3,3 hectare aangrenzende landbouwgrond. Nu wordt er een nieuw voetbalveld aangelegd met parking. In mei wordt het gras gezaaid. Een veel gebruikte aarden wandelweg in het domein wordt verhard en komt tien centimeter hoger te liggen. Een voordeel voor fietsers en wandelaars met of zonder rollator.

BRUSSEL

Arrupe

De Heer is verrezen en onze tuinman heet Verhezen. Bezoekers van welker moesten zich in onze binnentuin door braam en slingerplanten een weg hakken. Thans staan magnolia, seringen, jissen, azalea's en pioenen op een geometrische lijn. Brevierpaden zijn getrokken. De natuur is getemd. Eén laatste slak trekt nog een doellopend spoor over de fatale blauwe korrels die de rest van zijn slijmeig geslacht al hadden uitgeroerd. Welkom in onze lusthof! Met dank aan pater Charles die zo zijn negentigste levensjaar met glans verdedigt. Ook Walter Devos heeft ondergronds puin van de laatste Wereldoorlog (de stationsomgeving van Brussel-Noord was ooit een doelwit voor geallieerde bombardeurs) voorgeod uit onze kloostertuin weggekruid. * In de Goede Week beleeft onze overste, Hugo, zijn tachtigste verjaardag. Een ontsteking aan de luchtwegen verhindert hem echter om de gebruikelijke kaarsjes uit te blazen. Er komt zelfs dagenlang extra zuurstof aan te pas in een overigens getrefte kamer van het Sint-Anna ziekenhuis te Anderlecht. Het Alleluja van Pasen komt voor pater Carmeliet dus met enige vertraging. Gelukkig weet Ed Redeker, onze minister, die ingevoren overblijfselen van die verboden feestdissen alsnog ter tafel te voeren – en wel op de vereiste temperaturen. * De huisgenoten, Jos Janssens en Walter Fabri, gaan welhaast dagelijks op pad. Zoals de apostelen in Jezus' tijd bespeuren zij overal de val van kwade engelen. En bejubelen zij bij hun thuiskomst de triomf van het goede. Tegelijk blijven zij na hun pastorale overwinningen schroomvol. De hand Gods blijve in hen werkzaam. * Ludwig Van Heucke verplaatst zich ook nu en dan naar achtbare vergaderingen. Zich bespreken men meestal herschikingsplannen binnen Kerk en Sociëteit. We staan in een tijdperk van mutatie en herschepping. * Het jongste huisbezoek van de Regionale Overste aan onze gemeenschap was een orgelpunt in het jonge lenteseizoen. Bemoedigende woorden werden toen gesproken. Gestierd naar geest en lichaam gaan we door met de strijd.

HEVERLEE

Favre

Het leven van gemeentiteit Favre staat in het teken van afstanden en van reizen. Wouter Blesgraaf wijft zich aan de KU Leuven aan een masterthesis over de kerkvaders. Thomas Klein rondt wat vakken af en vertrekt binnenkort naar Parijs om zijn Frans van een 'upgrade' te voorzien (staks kan hij dat in het Frans zeggen). En ook Jos Moons sluit iets af, een Leuvense printshop drukte onlangs zijn doctoraat. Verder wordt er veel gereisd. Philip Debyrne begeleidde een reis van leerkrachten naar Israël-Palestina in het kader van het 'ambassadeurs van dialoog' - project en dacht in Rome na over onze interne communicatie. Walter Ceysens voorzag zijn seminaristen in Orval van een paasbezinning en pelgrimage met hen naar Rome. En Jos Moons leerde in Wales handvatten om geestelijke begeleiders in opleiding te superviseren. Onze minister Theo Brebbs zorgt dat onze gemeentiteit overvloedig van melk en honing en al het andere, om het studeren en reizen goed te volbrengen.

HEVERLEE

Jezuïetenhuis

Ziekten en medische ingrepen zijn er altijd in een rusthuis als het onze. * Begin februari werd Jan Ekens voor een week opgenomen in het UZ Leuven voor onderzoek. Begin maart moest hij terug voor controle. * Eind februari werd in het UZ bij André De Ridder een stent geplaatst in de linker halsslagader. Voor de rechter was het ondoenbaar wegens te ver gevorderde dichtslibbing. Hij verbleef voor een rustperiode tot 12 april in huis en kon de 14e april weer naar zijn geliefde Bukavu. * Begin maart moest Frans Stoops voor een dagje naar het hospitaal voor de behandeling van een liesbreuk. * En eind maart werd Bob Ceusters op kamer vertroeteld door het verplegend personeel omwille van een diepe bronchitis. * André Cnockaert kwam begin april vanuit Drongen even kijken voor een kamer. Na een serieuze ingreep in Gent heeft hij een toch lange revalidatieperiode nodig. Op 9 april heeft hij zijn ruime loft in Drongen verlaten voor een beschieden optekje hier in Heverlee. * Op 11 april moesten we Raf Deweer met suiker- en nierproblemen naar het ziekenhuis brengen. * Begin februari hebben

we de winterprik met sneeuw en ijsvorming gehad. Is hij op zijn leeftijd een beetje zelfzeker geweest? In ieder geval werd Wim Beuken een gevallen man. Gelukkig niets gebroken, enkel schraafwonden. Vriendelijke mensen brachten hem naar huis. Het had geen enkel verband met enkele bomen die op dezelfde dag in de tuin werden geveld. * En half april liepen twee van onze mensen een vervelend pijnlijke zona op. Wilfried Heywaert en Paul Verdeyen. Bij Paul was het zo erg dat hij naar de spoed van het ziekenhuis gebracht moest worden. En tot overmaat kreeg Paul Dierckx op 16 april een beerte. De MUG en een ambulance waren na tien minuten ter plaatse en brachten hem naar het UZ Gasthuisberg. Bij het schrijven van deze kroniek wisten we nog niet hoe de toestand van Paul verder zou verlopen maar het scheen zich in de goede richting te ontwikkelen. Ondertussen wordt Jules De Graeve ook heel regelmatig bezocht. * En wie vertoont nooit tekenen van ziekte of heeft geen ingrepen nodig? Onze oudste Cyriel Van Doorselaer. Op 16 maart werd hij zomaar 105. We hebben hem flink gevierd. Schepen Van Sina van het gemeentebestuur kwam hem gelukwensen vanwege de koning en overhandigde hem een grote bloemenuitker. Een uitgebreider verslag verschijnt in de regiobesprekingen. * Met de gemeenschap van Favre werden op 24 maart de eerste geloften van Thomas Klein gevierd met gasten uit Ierland en Engeland en ook Bastiaan van Rooijen, die filosoof en theoloog studeert in Parijs. * Extra vermeld dient de wijze waarop Peter van Cool het avondgebed voor de veertigdagentijd heeft verzorgd, en hoe hij de paaswake is voorgegaan. Roger Lenaers gaf voor de gemeenschap twee lezingen, één over 'Vergeving' en één over 'De Verrijzenis van Jezus'. * Vermeld dient ook te worden dat we Mark Rotsaert weer als gast mochten ontvangen van de tweede tot de zesde april. We zijn ook altijd gecharmeerd door het regelmatig vriendelijke bezoek van Herman, witte pater, broer van Guido Cornelissen. * Verschillende studenten van Letkeveld kwamen bij de paters die het wensten een paar maal voor een paar uurtjes babbelen en achteraf werd met een hapje en een drankje gezamenlijk afgesloten. De muzikale aangelegde studenten gaven in de kerk hun jaarlijks lentedconcert. Naast zang en orkest werd het orgelspel op ons geklasseerd orgel erg geap-

precieerd. * Er gebeuren ook leuke dingen in huis. Een klein groepje speelt op zaterdagavond als het kan rummukub. Het is bijna niet in te denken maar het gebeurde. Marc Van Nieuwenhove had reeds 165 punten verzameld zonder te kunnen starten terwijl Fons Swinnen ondertussen uitspeelde. * En natuurlijk is Jan Ekens weer veertien dagen zijn bril kwijt geweest, tot hij teruggevonden werd in wat nog altijd de bibliotheek van Monden wordt genoemd. * De lente heeft dit jaar een weelde van onze tuin gemaakt. Onder leiding van Theo Brebels werden uitgeleide bomen verwijderd en nieuwe aangeplant. En de technische dienst met Geert en Jorg hebben nog steeds doorgewerkt aan de hoogst noodzakelijke vernieuwing van de elektrische installatie van het huis.

MECHELEN

Huis Leïendaal

Onze sportieve overste heeft op Kerstdag de nog valde huysgenoten op sleeptouw genomen naar het Mechelsbroec. Dat zijn zo van die zeldzame initiatieven waarvan men zegt dat we het meer zouden moeten doen maar waarvan men intussen weet dat het bij die ene keer zal blijven. Dat wij intussen ingeburgerd zijn en gekend in Mechelen en omstreken blijkt uit het feit dat verschillende medebroeders hun liturgische talenten laten gelden in de omliggende dorpen. Wie ons in de kerstvakantie culinaire verwend heeft is onze gelegenheidskok. Waar haalt die zijn kookkunst vandaan want kookboeken zijn aan hem niet besteed. * Bij *Malines by night* hoort nu ook onze stichter. Sinds januari staat Ignatius in de schijnwerpers van de Bruul. Nu zie je pas goed dat hij letterlijk gehandicapt is. Zoals Dodoens in de kruidentuind van het stadspark, mist Ignatius zijn rechterhand. De diepere betekenis hiervan laat ik over aan jou lezer. * Midden januari verliet Ben Stoffels ons om zijn intrek te nemen in Aqua Viva, ons bejaardentehuis in Nijmegen, waar hij mantelzorg zal verlenen. Het hartelijke vaarwel dat hem te beurt viel, toont hoe goed hij aardde in Vlaamse grond. Wij zullen zijn originele invallen missen! * Wij waren ook te gast bij onze jonge buien. Iedereen was getroffen door het enthousiasme van de begeleiders, de vriendelijkheid van de bewoners en de inrichting van het huis.

NIJMEGEN

Aqua Viva

Een belangrijk wapenfeit van het afgelopen kwartaal is de aanstelling van de heer Hub Simons als de nieuwe directeur van ons huis. In september was de heer Wim Huttten aangetreden als directeur ad interim. Gedurende het halve jaar dat hij bij ons werkte, heeft hij bijzonder veel gedaan om aan de financiële en bedrijfsmatige organisatie van Aqua Viva het nodige te verhelderen en te stroomlijnen. Voor onze medewerkers was belangrijk dat hij een duidelijke en herkenbare lijn naar de toekomst neerzette. En hij heeft het bestuur zeer geholpen om van algemene beleidsvoornemens tot concrete beslissingen te komen. Na dit halve jaar was de tijd rijp om een vaste directeur in dienst te nemen, en wij zijn blij dat we Hub Simons in die rol hebben mogen verwelkomen. * Op 10 februari vierden wij onze jaarlijkse zekendag. In een volle kapel ontvingen de huysgenoten die dat wilden, tijdens een mooie viering de ziekenzalfing. Menigeen had zich daarvoor tevoren opgegeven. Maar tijdens de viering voelden de nodigen die dat niet gedaan hadden, zich toch geïnspireerd om het voorbeeld van hun meer proactieve huysgenoten te volgen. * De start van de Veertigdagentijd bracht een nieuw initiatief op religieus vlak. Aangespoord door de regionale overste en mede onder invloed van de internet-retraites die vanuit ons Amsterdamse platform worden georganiseerd, zijn we met een heel eenvoudige avondroeping begonnen, aan het eind van iedere middag, vlak vóór de avondmaaltijd. Het initiatief bleek duidelijk aan een behoefte te beantwoorden, en we wij zijn er na Pasen dan ook mee doorgegaan. * In dezelfde Veertigdagentijd vond de jaarlijkse huisretraite plaats. De retraite werd dit jaar verzorgd door Hans Putman. Het was zijn eerste Nederlandse retraite, een experiment dat zowel hemzelf als de grote groep deelnemers goed beviel. Zijn authentieke aanpak was inspirerend. * De viering van Pasen werd – zoals ieder jaar – weer een mooi feest. De goedverzorgde plechtigheden van het triduum brachten ons naar Pasen toe. In de Paasnacht ging Hans van Leeuwen voor, met Chris Swüste als assistent. De avond werd afgesloten met de in ons huis traditionele gezellige bijeenkomst in de aula. Op de Paaszondag was de kapel totaal gevuld. Niet alle huysgenoten waren

in staat geweest om de Paaswake van de vorige avond mee te maken. Maar nu werd dat gemis volop ingehaald. En tijdens het diner die middag zat onze refter vol, en konden we genieten van de paasmaaltijd waar onze koks weer enorm hun best voor hadden gedaan. Al met al waren het mooie dagen, inspirerend en gezellig. * En er is nog meer te vieren geweest. Op 5 april vierden we dat broeder Willie Rams OP 80 jaar geleden geloften deed. En daar bleef het niet bij. Benoît Stoffels was nog nauwelijks als verse huysgenoot vanuit Mechelen onze geleideren komen versterken, of hij startte met de voorbereiding van zijn 50-jarig priesterjubileum. Samen met Peter de Ruiter en Gregory Breninkmeijer, die voor de viering op 20 april daarvoor uit Amsterdam kwam. * We hebben momenteel een andere Amsterdammer in ons midden, die bovendien Nijmegenaar van geboorte is; Paul Beghyn is namelijk bij ons aan het herstellen na onverwacht (maar gelukkig kort) in Amsterdam in het ziekenhuis opgenomen te zijn geweest. * Op 3 maart namen we afscheid van Theo van Eijk. In een ruim bezochte viering luisterden wij naar een zus van Theo en naar Jan Bentvelzen, die zijn leven recht deden. Wij hoorden bovendien Theo zelf, dankzij een CD-opname van een uitvoering van het ensemble Charlemagne waarin hij jaren als tenor zong en vele optredens mee verzorgde. Het was een goed afscheid.

Gewijde
Ruimte
Ignatiaans gebed online

Stille Zaterdag, de Godly Play ruimte in de Oude Abdij van Drongen. Tien kinderen en een begeleider zitten rond een model van Jeruzalem. Het verhaal werd net verteld. Ze hebben het zien gebeuren: die laatste week van Jezus. De begeleider vraagt of ze iets aan het verhaal zouden willen veranderen en toch alles houden dat ze nodig hebben? 'Golgotha', fluistert een jongen. 'Dat Hij niet dood moet gaan.' Iedereen beaamt. Het kruis verdwijnt, en men vraagt zich af hoe het verhaal dan verder zou gaan. Opgetogen bedenken de kinderen hoe Hij terug zal keren naar Galilea, en nog honderd of duizend mensen genezen. Ze denken verder, en nog verder, tot Jezus oud wordt... en sterft. De stilte valt. En dan klinkt een klein stemmetje: 'Misschien moest Hij toen toch sterven – aan dat kruis. Anders zou Hij nu niet leven.' Ze is pas zes en weet niet half hoeveel ze nu al weet.

Als een kind...

De kracht van Godly Play

Godly Play is het levenswerk van de Amerikaanse theoloog en priester Jerome Berryman. Na twintig jaren studie en ervaringsgericht onderzoek, publiceerde hij in 1991 zijn antwoord op de vraag: 'Wat heeft een kind nodig?'

Sindsdien heeft Godly Play zich snel verspreid. In meer dan veertig landen wordt het ingezet in contexten van geloofsgesprekken zoals catechese, kindernevendiensten, bezinningsmomenten, godsdienstonderwijs. Oorspronkelijk ontwikkeld voor kinderen wordt het ook ingezet bij het op weg gaan met jongeren, volwassenen, ouderen, mensen met een beperking, rouwenden.

De groeikracht is opmerkelijk, ook in Vlaanderen. Maar liever dan op zoek te gaan naar een verklaring, zet ik de deur van de Godly Play ruimte graag voor je open. Kom binnen, je bent welkom.

Een Godly Play bijeenkomst

Over de drempel naar de kring

Een Godly Play bijeenkomst begint aan de drempel. Daar verwelkomt een begeleider elk kind hartelijk bij naam. 'Ben je er klaar voor?' klinkt het steeds opnieuw. Een voor een worden de kinderen binnen-

gelaten. Een andere begeleider zit al op de grond en vormt een kring met de kinderen. 'Kom erbij, daar is nog plaats.' Eens je zit, kijk je in het rond. Dit is geen gewone ruimte. Langs elke muur staan open, houten kasten, en op elke plank staan mandjes. Rechts van jou zie je het scheppingsverhaal, de ark van Noach, en zo gaat het steeds verder. Achter jou blinken gouden paraboldozen. De verteller zit ook voor een lage kast. Je ziet een kaars, een heilige familie in olifhout, een herder met schapen. Het verhaal is al begonnen.

Het verhaal

'Kijk goed naar waar ik ga', zegt de verteller. 'Dan kun je het verhaal altijd terugvinden.' De verteller haalt een mandje en zet het naast zich. 'Ben je er klaar voor?' Opnieuw die vreemde vraag. Je haalt diep adem en kijkt de verteller met meer interesse aan, maar die kijkt enkel nog naar 'het verhaal': wat zand, houten figuren, blauwe wol - een verhaal? De hand van de verteller woelt door het zand. 'De woestijn is een gevaarlijke plaats. Er is bijna geen eten, er is bijna geen water. Mensen gaan dood zonder eten of water...' De stem vertelt traag, en de stilte vertelt nog meer. Je hoort de wind, je ziet de weg, je ruikt het ongedesemd brood. Je gaat mee.

Play

'Kom erbij, er is nog plaats.'

De verwondering

'Ik vraag me af ...'. De stem van de verteller klinkt anders, en je kijkt op. De verteller glimlacht. '... wat je het mooist vindt aan dit verhaal.' Dat is gemakkelijk. Het verhaal ligt nog voor je. Er klinken heel wat antwoorden en elk wordt ontvangen als een geschenk. 'Ik vraag me af wat het belangrijkste is aan dit verhaal?' Jij zegt 'het begin', een ander zegt 'het eind'. De begeleider knikt en wijst beide aan in het zand. Soms herken je een antwoord, soms begrijp je niet wat je buur bedoelt, maar het mag er allemaal zijn. 'Ik vraag me af ...', de verteller haalt diep adem, 'waar jij bent in dit verhaal?' 'Als ik in de zandbak speel', zegt een kleuter. De verteller knikt. 'Als ik me alleen voel', zegt een meisje. Opnieuw een knikje. Durf je het zeggen? 'Als ik in mijn nieuwe school kwam.' De verteller knikt, ze wijst naar de woestijn. 'Een gevaarlijke plaats', zegt ze. Gaat dit verhaal dan echt over jou?

Verwerking

De verteller wijst naar de kasten aan haar rechterkant. Er is gekleurd papier, er zijn schriften en penningen, klei en hout, te veel om op te noemen. 'Wat voor werk wil je gaan doen na dit verhaal? Je

kunt zoveel doen. Nadenken over het verhaal, of het naspelen. Teken, schrijven, knutselen.' Mag je echt kiezen? Alle kinderen halen hun materiaal en zoeken een rustig plekje op. Sommige alleen, andere met twee of drie, toch is er geen lawaai. Want in jouw werk kan God soms heel dicht bij jou zijn, en jij heel dicht bij God. Je hoeft je werk niet te tonen. Het is jouw antwoord op het Woord.

Feest en zegen

Je komt terug samen in de kring. Er wordt gebeden of gezongen. Er is een stukje fruit, koek en een glaasje fruitsap. Meer is niet nodig voor een feest. Ten slotte gaat elk kind naar de verteller voor de zegen, die altijd in beide richtingen gaat. Je stapte terug over de drempel en weer: hier is iets gebeurd.

Een spiraalcurriculum

Elke Godly Play bijeenkomst is een krachtige ervaring op zich. Maar er is meer. Godly Play biedt een spiraalcurriculum dat kinderen helpt om door de jaren heen steeds meer thuis te komen in het christelijke geloof en de christelijke traditie.

In de loop van jaren raken de kinderen vertrouwd met oud- en nieuwtestamentische verhalen van de schepping tot de reizen van Paulus, ze spelen met parabels, en beschouwen het leven, het sterven en de verrijzenis van Jezus. De sterke tijden en de feesten, de sacramenten en de heiligenverhalen, alles krijgt zijn plaats. Het ritme van het liturgische jaar krijgt steeds meer vorm en kleur. Zo krijgen de kinderen niet alleen verhalen, ze krijgen ook ruimte en tijd.

Als een kind...

Aan Godly Play begin je niet zomaar. Het is niet iets om eens uit te proberen, het is geen modegril. Daarvoor kost het teveel tijd, moete en zelfs geld om het beetje bij beetje op te bouwen. Maar je krijgt veel meer dan de voldoening om kinderen iets te leren. Zij leren ook jou hoe je kunt worden 'als een kind'.

Katie Velghe

Interdiocesane Dienst voor Gezinspastoral

www.gezinspastoraal.be

www.godlyplayvlaanderen.be

Op de fiets met God

Ignitaanse fietsretraite

Vijf dagen onderweg... met onze fiets, met God, met een Bijbeltekst, en met elkaar.

Wat als God de fiets had uitgevonden?

Zou het kunnen dat Hij er geen versnellingen op zou zetten, opdat we rustig van de prachtige omgeving en de zomerse natuur zouden kunnen genieten? Zou het kunnen dat Hij onmiddellijk ook een tandem en een bakfiets zou uitvinden, opdat we elkaar ook onderweg gemakkelijk zouden kunnen ontmoeten? Zou het kunnen dat Hij lichtjes leeglopende fietsbanden zou voorzien, opdat we af en toe bij iemand zouden halthouden?

Maak je geen zorgen! Bij *Op de fiets met God* hoeft je je versnellingen niet van je fiets te halen; je hoeft niet over een tandem te beschikken en we gaan ook geen gaatjes in je banden maken.

We kiezen er wel voor om de tijd te nemen om te

genieten van de schoonheid van de natuur. We willen samen op weg gaan en elkaar écht ontmoeten. We zullen inspirerende mensen en plekken bezoeken.

Stilstaan en bewegen

Stilstaan en toch in beweging zijn... klinkt dat tegenstrijdig? Mogelijks. Tijdens deze fietsretraite willen we beide combineren: bij iets stilstaan en bewegen... bidden en fietsen.

Elke dag nemen we de nodige tijd voor gebed. 's Ochtends starten we de dag met een inspirerende inleiding vanuit een Bijbeltekst. Naargehang het ritme van de fietstocht is er overdag persoonlijke tijd voor stil gebed, steeds op een andere bijzondere plek. We sluiten de dag af met een avondgebed. En

we geloven dat ook gedurende de hele dag God tot jou wil spreken, in een ontmoeting, in de natuur, in de plek die we bezoeken, in de stilte...

Elke dag maken we een mooie fietstocht. We volgen de fietsknooppunten zodat we voornamelijk op mooie en rustige wegen onderweg zijn. We vertrekken vanuit onze slaapplek de Oude Abdij Drongen, houden een ruime tijd halt op een mooie plek en komen in de late namiddag terug aan in de Oude Abdij.

Inspirerende plekken

Zo ontmoeten we dus elke dag mensen of gemeenschappen die zich ecologisch, sociaal of spiritueel inzetten. De plek, de getuigenis, het gesprek versterkt het thema van de dag.

We bezoeken een paradijselijke plek om dicht bij God te komen. We genieten van de schepping in een natuurgebied en ademen de schoonheid en de ruimte in die God eert via bijzondere architectuur. Op een plek waar mensen gestorven zijn voor hun idealen kijken we naar onszelf, naar waar wij zelf verzoening nodig hebben. Wat betekent het om concreet en elke dag opnieuw 'Jezus na te volgen', om in gemeenschap samen te leven? We luisteren en delen met elkaar. Ieder van ons loopt ook al eens vast in het leven, ervaart soms pijn of ijden. We mogen luisteren naar een pakkende getuigenis van hoop ten leven.

Zo worden we elke fietsdag uitgenodigd en missen soms ook uitgedaagd om ons leven, het leven van de anderen te verbinden met Gods aanwezigheid. *God zoeken en (hopelijk soms) vinden in alle dingen.*

Alleen, met God en samen onderweg

Vijf dagen onderweg... met onze fiets, met God, met een Bijbeltekst, en met elkaar. Het is een uiterlijke en een innerlijke weg die we afleggen. Alleen en ook samen, individueel en toch verbonden, gedragen. 's Avonds na het avondeten wisselen we uit over wat de dag ons heeft gebracht. Ieder krijgt dezelfde Bijbeltekst, dezelfde fietsroute, dezelfde getuigenis en toch is ieders ervaring heel verschillend. Toch wordt ieder op een andere manier geraakt. Dat te mogen delen met elkaar kan zeer verrijkend en verdiepend zijn. Het maakt ons tot echte tochtgenoten van elkaar, met Jezus, met God.

Bewegen en bewegen worden

Zoals Ignatius de biddende mens in de Geestelijke Oefeningen oproept om ook zelf actief deel te nemen aan het gebeuren van een Bijbelverhaal, zo worden ook wij opgeroepen om ons te laten raken. We zijn dus niet zomaar bezoekers of observatoren van een plek of luisteraars van een getuigenis, maar deelnemers. De hele fietsretraite, de Bijbelverhalen, de stilte, de ontmoetingen, de natuur... gebeuren aan ons. Hier en nu. Gods verhaal en ons verhaal komen samen in het dagdagelijkse leven, op deze fietsretraite, in alles. Het mogen dagen zijn van *bewegen en bewegen worden*.

Doelgroep

Je hoeft geen Greg Van Avermaet of Tom Dumoulin te zijn, maar enige basisconditie is wenselijk. Dagelijks fietsen we tussen de 60 en 80 km. Je zorgt zelf voor een fiets. Mocht een fietstocht op een dag te zwaar zijn, dan bestaat de mogelijkheid om je met de trein terug naar Drongen te begeven.

"De Geest waait door je haren, Jezus zit achteraan op je bagagedrager, je draagt de bollegetrui niet en toch ontmoet je God op de berg ... kan dat? Tijdens *Op de fiets met God* wagen we alvast een ontsnapping uit het peloton van lawaai en drukte van het dagelijks leven. Wie weet vangten we een glimp op van wat het betekent *God te vinden in alle dingen*." Zin om mee te gaan? ...

Praktisch

Data: van woensdag 22 augustus 2018 (10.00 uur) tot zondag 26 augustus 2018 (na het middageten)
Begeleiding: Walter Ceyssens SJ en Hilde Van Linden
Slaapplaats: Oude Abdij Drongen
Meer info en inschrijven via
<http://www.oudeabdij.be/fietsretraite.html>

Hilde Van Linden,
stafmedewerker Platform ignitaanse spiritualiteit

Bisschop Johan Bonny bezocht Syrië

De bisschop van Antwerpen, Mgr. Johan Bonny, trok in februari op eigen initiatief naar Syrië. Hij was in Rome twaalf jaar verantwoordelijk voor de oecumenische contacten met het Midden-Oosten.

Toen ik bisschop werd in Antwerpen, sloeg ik de bladzijde van contacten met de Oosterse Kerken om qua werk, maar niet in mijn hart. Ik wilde de mensen gewoon nabij zijn, als teken van vriendschap en verbondenheid. Vóór mijn vertrek naar Syrië was het er redelijk rustig, eens ik er was flakkerde het geweld op. De eerste nacht in Damascus hoorde ik voor het eerst in mijn leven bommen ontploffen, drie kilometer verderop. Ik stapte in mijn eenjje door de

christelijke wijk naar de Syrisch-orthodoxe patriarch. Nadien vernam ik dat een bom er een kind op weg naar huis had gedood en twee andere had verwond.

Mijn reisroute liep over Beiroet, Damascus en Homs naar Aleppo, en vandaar terug naar Libanon. In Beiroet verbleef ik bij de jezuïeten van de Universiteit Saint-Joseph. Ik bezocht er gezinnen van Syrische vluchtelingen die via een humanitaire corridor naar Europa kunnen vertrekken. Een gezin vertrok twee dagen later naar België met steun van de Belgische kerk en de Gemeenschap van Sant'Egidio.

Overal zag ik vernieling. En spooksteden. De binnenstad van Homs, zo groot als Antwerpen binnen de ring, is weggevaagd. Het lijkt wel het door brandbommen verwoeste Dresden of Hiroshima na de atoombom, maar op grotere schaal en op amper vier uur vliegen van hier. Ik blijf achter met

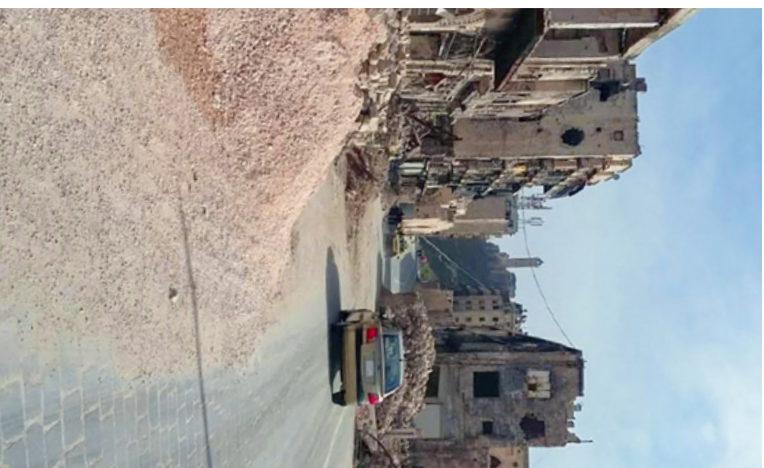
een gevoel van ontgoocheling dat zoiets vandaag mogelijk is, een gevoel van ontzettende hulpeloosheid. De media verslaan het heets van de strijd, maar wie bekommert zich nadien om het lot van die ontelbare onschuldige slachtoffers? Ik zit ook met een gevoel van onbegrip voor de onwil van de betrokken partijen om te komen tot een oplossing.

Mgr. Bonny met medewerkers van de volkskeuken van JRS.

De meeste tijd bracht ik door in Aleppo. Ik verbleef er bij Mgr. Antoine Audo, Chaldees-katholieke bisschop van Aleppo en jezuïet. Het meeste indruk maakte de vernieling in die stad, daar was ik vroeger een keer of zes geweest. Aleppo was een bruisende stad, een stad van alle kleuren en gezinden. Alles is er weg, de bevolking is meer dan gehalveerd. Mar-ten tussen 18 en 42 jaar zie je er amper. Er is geen handel, geen toerisme, geen internationaal transport, geen vliegveld. Er is een embargo op het invoeren van goederen en geld. Zowat de enige hulporganisatie die functioneert is Caritas, die opereert onder verantwoordelijkheid van de lokale kerken.

De christelijke wijken van Aleppo liggen er eenzaam bij. De meeste kerken bleven gespaard van het oorlogsgeweld en zijn dagelijks in gebruik. Ook veel straten en huizenblokken van christenen bleven gespaard. Alleen zijn vele eigenaars en bewoners vertrokken omwille van de onveilige situatie. Bijna twee derde van alle christenen heeft Syrië verlaten. Grootouders waken over de lege appartementen van hun kinderen en kleinkinderen. De grootste bedreiging voor de toekomst van de christenen in Syrië - zoals in heel het Midden-Oosten - is niet de oorlogsschade maar de uittocht van zoveel christelijke families. Christenen behoren tot de beoerpsgroepen

De verwoesting is overal zichtbaar en voelbaar.

en professionele kaders die steden als Aleppo het meest nodig zullen hebben. Na de oorlog wordt dit het grootste drama: dat juist de meest noodzakelijke personen en competenties - zowel onder christenen als onder moslims - het land verlaten hebben.

De verantwoordelijken van Caritas in Syrië brachten me naar diverse hulpposten voor de ondersteuning van ouders, de naschoolse opvang en begeleiding van kinderen, de medische opvang en begeleiding van personen in nood, de psychologische begeleiding van getraumatiseerde kinderen en de uitdeling van voedselpakketten. Voor al deze hulp doet Caritas een beroep op voornamelijk jonge medewerkers van ter plaatse. Hun professionaliteit en hun doorzettingskracht raakten me diep.

De zorg voor de vluchtelingen is een eerste plicht en ligt binnen onze mogelijkheden. Humanitaire corridors bieden enkelen van de meest kwetsbaren een uitweg, maar zijn geen oplossing voor de ontelbare achterblijvers. Daarom doe ik een warm en dringend pleidooi om Caritas te steunen, zodat de enige organisatie die in Damascus en Aleppo hulpgoederen brengt tot bij de minstbedeelden. Caritas koopt graan, melk, groenten en vlees op lokale markten, brengt patiënten tot bij medische hulp, en levert voedsel en medische zorg aan alleenstaande bejaarden. Dat alles zonder onderscheid te maken naar geloof. Voor Caritas telt slechts de mens in nood.

Wie hulp wil bieden, kan de werking van Caritas in Syrië ondersteunen. Een gift vanuit België gaat via Caritas International, IBAN BE88 0000 0000 4141, met vermelding: Hulp aan Syrië.

De Jesuit Refugee Service is actief in Libanon, Syrië en Jordanië. Een gaarkuiken in Aleppo en de Frans van der Lugt school in Libanon zijn twee van de activiteiten. U kunt JRS ondersteunen via de Claverbond in Nijmegen, IBAN NL85 INGB 0000 8282 28, met vermelding: JRS Midden Oosten.

Mgr. Johan Bonny, bisschop van Antwerpen

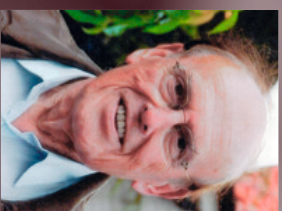
Het graf van pater Frans van der Lugt in Homs.

Theo van Eijk (1930-2018)

Theo werd geboren in 's-Gravenhage, als middelste van drie kinderen. Zijn vader was concilië bij de Rijksgebouwen. Tijdens het bombardement op het Bezuidenhout van 3 maart 1945 verwoeste een verwaalde boom het huis van de familie Van Eijk. Niemand werd gewond, maar het gezin was wel alles kwijt. Theo ging naar het Aloysius College en behaalde daar zijn diploma gymnasium α. Op 7 september 1948 trad hij in bij de Jezuïeten in Mariëndaal. Aanvankelijk was hij bestemd voor de missie in Indonesië maar vanwege moeilijkheden met het visum studeerde hij, aanvankelijk als tijdsvulling in afwachting van zijn vertrek, geschiedenis in Utrecht. Hij zou uiteindelijk in Nederland blijven en leraar geschiedenis worden. Theo werd op 30 juli 1960 priester gewijd in Maastricht. Van 1962 tot 1986 was hij leraar geschiedenis en godsdienst aan het Canisius College in Nijmegen. Hij introduceerde een modernere aanpak waarbij de zelfwerkzaam-

heid van de leerlingen werd bevorderd, een methode die zowel voor de leraar als voor de leerlingen aangenaam was. Theo was ook pastor van de leerlingen en moderator. In 1988 werd Theo archivaris van de Nederlandse Jezuïeten en bleef dat tot 2001. Ook daarna bleef hij nog werkzaamheden voor het archief verrichten, zoals de classificatie en soms ontcijfering van de met de hand geschreven brieven van missionarissen. Daarnaast assisteerde hij als pastor in de Jezuïetenkerk van de Molenstraat, in diverse bejaardenhuzen, bij de broeders FLC en bij de Kolping Vereniging. Theo was een begaafd zanger. Dat zat in de genen; zijn zus had een conservatoriumopleiding zang. Ook Theo werd, heel ongebruikelijk, door zijn oversten de gelegenheid geboden om zijn zangtalent te scholen. Dat vertaalde zich uiteraard in zijn bijdragen aan de liturgie. Maar Theo trad ook buiten de kerk professioneel op, in binnen- en buitenland en zelfs voor de radio. Soms werd hij gevraagd als solist, maar het liefst trad hij op in een ensemble. Samen met drie andere zangers vormde hij het Keizer Karel Kwartet, waarmee hij vaak in Frankrijk optrad met educatieve programma's op scholen. Theo zat ook in het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Toonkunstenaars Vereniging. Aanvankelijk woonde Theo in het grote en statige Canisius College, maar hij was blij toen hij met een groepje medebroeders kon verhuizen naar een kleine communiteit, waar zij zelf kookten en het huishouden deden.

Evert Stage (1930-2018)

Evert werd geboren in Groningen op 29 augustus 1930 in een gezin van drie kinderen. Zijn vader was handelsreiziger. Hij volgde het gymnasium aan het College van het Heilig Kruis in Uden. Op 20-jarige leeftijd trad hij in bij de Jezuïeten. Hij kon naderhand niet meer vertellen waarom. Hij kende de Jezuïeten uit zijn parochiekerk in Groningen, waar hij misdienaar was. De Jezuïeten waren in zijn ogen *kevels, mannen*. Dat was Evert Stage ook en daarom voelde hij zich misshien aangetrokken. Daarom kreeg hij tijdens zijn studie waarschijnlijk ook de opdracht, om een tijd te werken in de mijnen en later bij de Spoorwegen. Van

1956 tot 1959 was hij surveillant aan het Stanislas College in Delft. In 1962 werd hij priester gewijd in Maastricht.

Zijn eerste taak na zijn priesterwijding was prefect op het Canisius College. Hij moest de orde bewaren in die bijenkorf van een internaat vol pubers. Het lukte hem ogenschijnlijk moeiteloos. Hij had een natuurlijk gezag en overwicht, hij hoefde maar te kijken en de leerlingen waren bang van hem, terwijl er tegelijkertijd een rust van hem uitging, die hun de veiligheid verschafte, die ze op die leeftijd ook nog nodig hadden. Maar zelf was hij verbaasd dat de jongens hem gehoorzaamden.

Zes jaar bleef hij op het College. Toen werd hij pastoor in Zwijndrecht en hij vond het heerlijk. Eindelijk echt priester. En hij

hoefde geen ontzag meer in te boezemen. Dat deed hij toch nog steeds, maar het hoefde niet meer en hij vond het zalig.

Na drie jaar stuurde de provinciale overste hem naar de jezuïetenparochie in Den Haag. Hij ging met tegenzin, maar de gelofte van gehoorzaamheid had zo zijn consequenties zei hij. Hij is 9 jaar in Den Haag gebleven en hij was in die tijd niet alleen pastoor van de parochie aan de Elandstraat, maar hij speelde ook een belangrijke rol in het bestuur van de jezuïetenorde. Hij was al die jaren lid van het consult, het verplichte adviesorgaan van de provinciale overste. Hij was zelfs zelf twee maal voor een korte periode vice-provinciaal.

Dat werk in Den Haag deed hij zo goed dat hij werd gekozen als deken van Rotterdam. Ook dat

deed hij weer zo goed dat hij tot drie termijnen herkozen werd.

Na zijn afscheid als deken bleef hij in Rotterdam wonen. Hij was pastoor van de Goede Herder/Engelbewaarders aldaar en van de Augustinus in Barendrecht, waar hij intensief samenwerkte met de pastorale werker Maria Beyers. Ook na zijn verhuizing naar Gouda bleef hij tot het laatste pastoraal actief in een bejaardenhuis.

In 2012 onderging hij een hartoperatie. Eind januari 2018 brak hij zijn heup en moest hij geopereerd worden in het ziekenhuis van Gouda. Complicaties hielden hem in het ziekenhuis en na enige weken werd hem op 6 maart een longontsteking fataal. Een week later vonden de uitvaartdienst en de crematie plaats in zijn woonplaats Gouda.

ACTUALITEITEN

Privacyverklaring van *Jezuieten*, kwartaalblad van de jezuïeten in Nederland en Vlaanderen.

Jezuieten Nederland, gevestigd aan de Heyendaalsweg 290 te 6525 SM Nijmegen, is verantwoordelijk voor de verwerking van uw persoonsgegevens.

Op de website www.jezuieten.org vindt u de uitgebeide privacyverklaring van dit tijdschrift.

U wordt daar geïnformeerd over de verwerking van uw persoonsgegevens, het doel daarvan en hoe met deze gegevens wordt omgegaan.

Indien u dit tijdschrift, dat gratis wordt toegezonden, reeds ontvangt, dan hoeft u niet opnieuw toestemming te geven om in het bestand te blijven voor toezending. Indien u het tijdschrift als nieuwe geïnteresseerde wenst te ontvangen, geef dan uw naam en adres door aan:

*** voor Nederland: Mevrouw Carola Lexmond-Kiepe, Amaliastraat 15, 2514 JC Den Haag
lexmond.elc@jezuïeten.org
*** voor Vlaanderen: Pater Marc Van Nieuwenhove, Waversebaan 220, 3001 Heverlee
marc.vannieuwenhove@jesuits.net

U kunt zich op deze adressen ook afmelden - geef daarbij de naam van het tijdschrift, want wij geven verschillende bladen uit.

JEZUIET IN OPLEIDING

Kennismaking met Thomas Klein

Naar goede gewoonte wordt degene die het noviciaat verlaat in een kort interview voorgesteld aan de leden van de Regio. Het vorige artikel in deze serie was de presentatie van Mark Logtenberg en Bastiaan van Rooyen in "Jezuieten" 48 van de winter 2016.

Thomas Klein legde zijn eerste geloften in de Orde af op 24 februari 2018. Thomas is 30 jaar geleden geboren als jongste van vier. Hij groeide op in Limburg waar zijn vader werkte op het economaat van het Bisdome Roermond, én als diaken. Het was een katholieke jeugd vol muziek: misdienaar, bisdome kampen, muziekschool en de katholieke charismatische vernieuwing.

Het onderwijs was een tocht met hindernissen: eerst HAVO, toen beroepsopleiding en MTS, terug naar de HAVO (met eindexamen); daarna probeerde hij

enkele opleidingen, zoals architectuur, Engels en communicatie, maar dat leidde niet tot diploma's. Ondertussen had hij zeven jaar een vaste vriendin en speelde hij als basist in "The Fruits", een muziekgroep in de katholieke charismatische vernieuwing. Tijdens de studiejaren aan de Hogere Technische School leerde hij het gemeenschapslief kennen in een katholieke leefgroep in Den Haag, de Oude Molstraat, en hij ontdekte dat dat wel bij hem paste.

In 2013 begon een periode van crisis en kentering: Thomas ging terug naar Limburg en gaf meer aandacht aan het geloof. Hij deed een retraite bij pater Gerard Wilkens, een huisvriend van de familie die Thomas 25 jaar eerder gedoopt had. Van het een kwam het ander en hij groeide naar de keuze voor religieus leven. Thomas kende de jezuïetenvaders Gerard Wilkens en Hays van der Meer, en waardeerde het dat bij deze twee de warme pastoraal niet ten koste ging van theologische degelijkheid. "Zo wilde ik ook wel priester zijn". Daarna is het heel snel gegaan: er was een keuzetractie in april 2015, in juli kreeg hij bericht dat hij mocht intreden in Birmingham, en in september van datzelfde jaar had hij de stap gezet en trad in als "indifferent" novice: dat betekent dat op dat moment nog niet is besloten of de novice het traject gaat volgen om broeder te worden in de Sociëteit, of om de priesteropleiding te doen. Mede om helderheid te krijgen rond die vraag is het noviciaat van Thomas met enkele maanden verlengd. Uiteindelijk heeft hij de eerste geloften afgelegd met het oog op een vorming tot priester in de orde.

Het afgelopen jaar studeerde hij enkele vakken theologie en filosofie aan de KU Leuven terwijl hij woonde in de kleine communautair van Heverlee. Hij werkte hard aan zijn Frans en gaf katechesen aan de vormelingen van Universitaire Parochie. Verder werkt hij mee aan het programma 'Magis' voor jongeren dat gekoppeld is aan de Wereld Jongeren Dagen. In juli gaat hij naar Frankrijk om zijn Frans te vervolmaken om in september te beginnen in Parijs, Centre Sèvres, aan de studies van filosofie en theologie. In Parijs treft hij van onze Regio ELC Bastiaan van Rooijen die hem twee jaar vooruit is in de studie, en pater Jan Koenot die professor filosofie is in Parijs.

Portretten van sociale spiritualiteit

Spiritualiteit is in de christelijke traditie nooit enkel een aanduiding voor een contemplatief leven in afzondering of een private geloofsbeleving. Het is veel meer dan enkel een beweging 'naar binnen', maar het eigen innerlijk in relatie met het goddelijke. Spiritualiteit impliceert

ook een beweging 'naar buiten'. De traditie van het Nijmeegse Titus Brandsma Instituut legt vooral de nadruk op het proces van voortdurende omvorming, persoonlijk maar ook van de samenleving. Vanuit die invalshoek wordt in dit boek een serie exemplarische 'portretten' uit verleden en heden gethematiseerd en uitgediept. Het zijn portretten van personen en bewegingen die sociaal engagement verbinden met spirituele bewegenheden. Het gaat daarbij om historische beschrijvingen van wat spiritualiteit maatschappelijk en structureel heeft willen bewerken. Deze benadering is voor velen minder bekend, maar kan interessante inlijfsjes bieden. Van Ignatius tot Berrigan, van Vincent de Paul tot het schuldhulpmaatjesproject, en van Schleiermacher tot de Occupy-beweging: telkens weer gaat het om de vraag hoe spiritualiteit de relatie met medemens in een nieuw daglicht plaatst.

Met een bijdrage van Joep van Gennip (kerkhistoricus) over: Het bedrijfsapostolaat van de Nederlandse jezuïeten in ignatiaans perspectief, 1946-1988: een introductie (p. 109-131).

Het boek is het resultaat van een samenwerking tussen het Vincent de Paul Center (Nijmegen) en het Titus Brandsma Instituut (Nijmegen). Naast de redactie (Herman Westervelt, Toine van den Hoogen, Ingo Bocken, Tjau van Knippenberg) werken aan dit boek mee: Marc De Kessel, Gerrit Steunebrink, Dolf Mulder, Joep van Gennip en Eveline van Buijtenen.

Uitgever: Berne Media, ISBN 978 90 8972 217,1, Heeswijk, november 2017.
<https://www.berneboek.com>

Wat zie je jezelf doen als de opleiding is afgelopen?

Ik heb zeker interesse in het werken met jongeren: ik hoop geestelijke begeleiding te kunnen geven en te werken met muziek. Verder denk ik wat te kunnen bijdragen aan het apostolaat in de digitale wereld - ik zou bijvoorbeeld best wat aan marketing willen doen voor onze goede digitale producten. En ten derde zou ik willen doen aan geloofsvorming voor jonge gezinnen: waar kunnen die mensen terecht? Dat moet digitaal toch mogelijk zijn, zeker als je een chat-functie inbouwt zodat het interactief wordt, én ze het thuis kunnen volgen. Kies de onderwerpen van je katechese in overleg met je publiek - de katechese voor mensen tussen de 18 en de 30 is nu een groot niemandsland. Er is daar zo veel te doen, er is een echt verlangen en daar is voor de kerk heel veel te winnen. Ik ben daar heel hoopvol over.

Wat is je meegewallen in de Orde?

Het is me opgevallen hoe menselijk men over het algemeen is. Dat was zo tussen de novicen, maar ik merk het nu ook in de omgang tussen de paters en broeders. De Orde heeft de meesten van hen de kans gegeven om uit te groeien tot een betere versie van zichzelf, beter dan wanneer ze geen lid van de Orde zouden zijn. En dat zie je bij allemaal, hoe verschillend ze ook zijn: de extroversen, de introversen, de brave henniken, de jiveira's. En daarom voel ik: ook voor mij is er een plek, het voelt als een familie.

Waar zou je een enthousiaste kandidaat voor de Orde voor willen waarschuwen?

Je loopt in de orde tegen dezelfde moeilijkheden aan als bij je eigen familie: problemen van communicatie, of dat je steun nodig hebt en die niet krijgt. Je zult er aan moeten wennen dat je die steun heus

De eerste geloften van Thomas Klein SJ in Heerlee

Oude Abdij Drongen

VOEDSEL VOOR ONDERWEG

zondagmorgenneeks.

Iedere eerste zondag van de maand.

Voor de kinderen van 5-11 jaar Godly Play en de jongerengroep voor de leeftijd tussen 12-17 jaar.

*** Zondag 3 juni 2018** - mevvr. Hilde Van Linden
Telkens meer en beter (dan de anderen) of toch liever 'magis'?

*** Zondag 1 juli 2018** - Jos Moons SJ
Wat doe je eigenlijk als geestelijk begeleider?

*** Zondag 5 augustus 2018** - André Cnockaert SJ
Hedendaagse ongelof - Hoe om te gaan met intellectuele verwerpingen van het geloof?

PRAKTISCH

Verloop:

10.15 u: onthaal met koffie
10.30 u: lezing of getuigenis / kleuteropvang / Godly Play / geloofsgesprek
11.30 u: eucharistieviering
12.30 u: aperitief en middagmaal

Kosten:

Lezing € 5,-
Opvang, Godly Play en jongerenprogramma € 1,-
Middagmaal € 15,- (t.e.m. 14 jaar € 9,-)

Info en inschrijven:

Vooraf inschrijven is niet nodig. Bij aankomst kunt u intekenen voor het middagmaal.
Info via 0032 (0)9 226 52 26 of via e-mail activiteiten@oudeabdij.be

FAMILIEDAGEN

Thema: GELOOF: dagelijkse kost!

Van vrijdag 6 tot dinsdag 10 juli 2018
(vrijdaagse)

Verlang je naar bezinning, maar kom je er met de kinderen niet aan toe? Ben je op zoek naar andere gelovige gezinnen om ervaringen uit te wisselen? Willen je kinderen ook wel eens andere kinderen ontmoeten die geloven? Dan zijn de familiedagen iets voor jou!

Gezinnen(*) met kinderen tussen 0 en 20 jaar brengen samen enkele dagen door rond een bijbels actueel thema. Er wordt afwisselend per gezin of in leeftijdsgroepen gespeeld, gedacht, gesport, gezongen, gebeden... en veel plezier gemaakt.
(*) Uiteraard zijn ook grootouders met kleinkinderen welkom!

Info en inschrijven:

bij Miriam van Beek miriam_van_beek@hotmail.com of 0472/76 23 30
<http://www.oudeabdij.be/familiedagen.html>

GEESTELIJKE OEFENINGEN tijdens de ZOMER

11-20 juli en 21-30 juli 2018 - DRONGEN
25 juli-3 augustus 2018 - MAASTRICHT

PRAKTISCH

Locatie, data en begeleiders

Drongen (I)

Achtdaagse: 11-20 juli 2018 (vrijdaagse 11-17 juli)
begin 11 juli om 18 uur; einde op 17 of 20 juli na het ontbijt om 9 uur.

Begeleiders: p. Wauthier de Mahieu, p. Marc Desmet, mw. Rita Loyens, p. Dries van den Akker, mw. Cery van der Vlies, mw. Judith van der Werf, p. Bart van Emmeik, mw. Hilde Van Linden

Drongen (II)

Achtdaagse: 21-30 juli 2018
(vrijdaagse 21-27 juli)
begin 21 juli om 18 uur; einde op 27 of 30 juli na het ontbijt om 9 uur.

Begeleiders: mw. Renate Cauwels, p. Bert Daele-mans, mw. Annemarie den Blanken, p. Ben Frie, p. Jos Moons, mw. Rita Vandevyvere, s. Bastiaan van Rooijen

Maastricht

Achtdaagse: 25 juli-3 augustus 2018
(vrijdaagse 25-31 juli)
begin 25 juli om 18 uur; einde op 31 juli of 3 augustus na het ontbijt om 9 uur

Begeleiders: p. Walter Ceyssens, mw. Marijke

Meinesz, p. Wiggert Molenaar, zr. Claudia Theinert

Kosten:

Drongen: voor een achtdaagse: € 595, voor een vijfdaagse: € 385
Maastricht: voor een achtdaagse: € 640, voor een vijfdaagse: € 422,50

Info en inschrijven:

Drongen: schriftelijk aanmelden vóór 25 juni bij Renate Cauwels voor de retraites in Drongen (renate.cauwels@oudeabdij.be, tel. +32 (9) 226 52 26)

Maastricht: schriftelijk aanmelden vóór 10 juli bij Claudia Theinert voor de retraite in Maastricht (info@levensmozaiek.nl, tel. +31 (6) 151 619 83).

OP DE FIETS MET GOD

Ignatiaanse fietsroute van 22-26 augustus 2018.
Begeleiding: Walter Ceyssens SJ en Hilde Van Linden

Kosten:

€ 308 (inclusief begeleiding en volpension)
Slaapt u met 2 op een kamer, dan ontvangt u 5% korting p.p. (€ 292,50)
U kunt zelf een kamergenoot aanbrengen of wij brengen u in contact met een andere deelnemer die ook een kamergenoot zoekt.
Wie sommige afstanden met de trein wil afleggen (bv. de terugreis na een fietsdag) betaalt zelf nog de treinkosten voor zichzelf en voor zijn/haar fiets (5 euro om een fiets mee te nemen op de trein)

Meer info:

mail of bel via activiteiten@oudeabdij.be of +32 9 226 52 26

MAGIS - Polen 2018

Van 14 tot en met 22 juli 2018 organiseren de jezuïeten een Magis-evenement (zie kader), een bijeenkomst voor jongeren (18-30 jaar) vanuit heel Europa om spirituele activiteiten met elkaar te beleven. Het programma biedt de mogelijkheid om een unieke ervaring te delen op drie niveaus: individuele groei, relaties met God en anderen en interculturele dialoog. Gastland dit jaar is Polen, met een slothopping in Lodz.
www.magisz018.org

'Magis' betekent letterlijk 'meer'

In een prestatiegerichte maatschappij als de onze zou dat woordje 'meer' kunnen suggereren dat we succesvol moeten zijn en beter dan de anderen. De Ignatiaanse spiritualiteit wil met dit begrip net op iets anders wijzen. 'Magis' begint juist niet bij het presteren, maar bij de dankbaarheid om Gods tegenwoordigheid. Het is dus een uitnodiging om blij te zijn met het leven door het als een geschenk te aanvaarden. Het doel is niet jezelf op te hemelen, maar dát na te streven waarvoor je geschapen bent: je leven te ontvangen als iets moois, en die schoonheid door te geven.

<https://www.magislowcountries.org/>

"We weten niet waar we als ouder gefaald hebben, maar onze tiener wil op internaat". Zo komen sommige ouders hun kind op internaat aanmelden. In Nederland bestaan ze niet meer, in Vlaanderen zijn er nog meer dan honderd.

Als jongeren zich op het internaat van het Sint-Jozefcollege aanmelden, doen ze dit meestal om enkele specifieke redenen.

Een grote groep, vooral meisjes, kiest heel bewust voor het samenleven met vrienden en vriendinnen. Veel jongens gaan dan weer voor de sportmogelijkheden en voor de structuur. Samen sporten, studeren, een actie op poten zetten... voeden hun hang naar avontuurlijkheid.

Een aantal onder hen beseft heel goed dat ze zich teveel laten afleiden en dat ze baat hebben bij de vastgelegde, stille (!) studiemomenten dankzij de sturende ogen van een studiemeester. Structuur is op internaat belangrijk, maar opvoeden is al lang meer dan een tiener in een maatschappelijk aanvaard keurslijf dwingen(...) Opvoeders kunnen slagen in hun opzet omdat ze geloven in de groeikracht van jongeren. Ze weten uit ervaring dat terugkoppeling pas echt werkt als er een klimaat van bevestiging en beloning aanwezig is. Ook een tikkeltje humor is belangrijk voor de noodzakelijke deblokkering. De ware opvoeders beschikken daarenboven over een rotsvast geloof, noem het hoop, dat het 'goed' komt, ook als het moeilijk loopt. Dit is geen naïef vertrouwen. Het is een oeververtrouwen in het wezen van de schepping. Een opvoeder die dit mysterie uitstraalt, is als een dansende ster die licht en ruimte schenkt.

Philip Brinckman

*Internaatsdirecteur, Sint-Jozefcollege,
Turnhout*

Jezuïeten is een uitgave van de Nederlandse en de Vlaamse provincies van de Sociëteit van Jezus.

Het verschijnt viermaal per jaar en is bedoeld voor familieleden, vrienden, weldoeners en geïnteresseerden. Het blad is in principe gratis. Giften zijn altijd welkom, meer informatie hierover op pag. 2.